

Endeligt referat

Udsendt 14. november 2014

Møde i Nationalparkbestyrelsen den 29. oktober 2014

Mødested: Vadehavscentret, Okholmvej 5, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Mødet fandt sted fra kl. **14.00 til 18.30**

Deltagere:

Formand	Bent Poulsen (BP)	- deltog frem til kl. 17.30
Varde Kommune	Erik Buhl Nielsen (EBN)	Afbud
Esbjerg Kommune	Kurt Jakobsen (KJ)	
Fanø Kommune	Erik Nørreby (EN)	Ikke til stede
Tønder Kommune	Laurids Rudebeck (LR)	Afbud
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen (BSH)	
Friluftsrådet	Hanne Voetmann (HV)	
Dansk Ornitologisk Forening	Anette Fonder Nielsen (AFN)	
Digelagene (næstformand)	Kjeld Andreasen (KA)	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang (HCF)	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen (LBT)	
Landbrug & Fødevarer	Jette Beck (JB)	
Naturstyrelsen	Bent Rasmussen (BR)	
Nationalparkrådet	Mette Guldborg (MG)	Afbud
Nationalparkrådet	Svend Tougaard (ST)	
Nationalparksekretariatet	Thomas Holst Christensen (THC)	
Nationalparksekretariatet	Sara Lindholt (SL)	
Nationalparksekretariatet	John Frikke (JF)	
Nationalparksekretariatet	Søren Christensen (SC)	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfeld (AHD, Referent)	
Nationalparksekretariatet	Melanie Christiansen (MC)	

Dagsordenen:

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden – Beslutningspunkt

Bent Poulsen bød velkommen og informerede om afbud og meddelte, at han selv måtte gå kl. 17.30.

Dagsordenen blev godkendt efter mindre ændringer af rækkefølgen af dagsordenspunkter, således at de punkter der kunne få indflydelse på budget 2015 blev rykket frem på dagsordenen.

2. Meddelelser fra formand, sekretariat og bestyrelse - Orienteringspunkt

Bent Poulsen informerede om, at der ønskes afholdt et afsluttende bestyrelsesmøde for den nuværende bestyrelse onsdag den 4. februar 2015. På mødet vil der blive fokuseret på en evaluering og erfaringsopsamling fra den første bestyrelsesperiode. Der sluttet med spisning kl. 18.00.

Bent Poulsen orienterede om, at han holder åbent hus den 16. januar 2015 kl. 12.30, i forbindelse med sin 70 års fødselsdag. Bent inviterede Bestyrelsen til dette arrangement.

Der var ingen spørgsmål til sekretariatets kalender.

Thomas Holst informerede kort om status på Kammerslusen. Der var forud for mødet udsendt en avisartikel fra JydskeVestkysten, som fortalte, at Esbjerg Kommune havde valgt at yde et ekstra tilskud på 500.000 kr. årligt samt yderligere 580.000 kr. til reparationer i 2015. Svend Tougaard supplerede ved at fortælle, at der fortsat er en dialog mellem Ribe Sejlklub og Esbjerg Kommune om den fremtidige ordning for slusning.

Kjeld Andresen fortalte, at græsningsudvalget på bestyrelsesmødet i december vil give en orientering om status for græsningsindsatsen.

Thomas Holst orienterede om:

- Invitation fra Friluftsrådet til konference om de danske nationalparker den 6. december 2014 kl.10.30-15.30 på Mølslaboratoriet, Strandkærvej 6, Femmøller, 8400 Ebeltoft, hvor der er fokus på naturforvaltningsindsatsen. Invitationen bliver videresendt til bestyrelsen snarest (er sendt den 31. oktober 2014).
- Seminar i Lille Vildmoseforeningen den 13. november med fokus på fremtidens nationalparker. Bent Poulsen, Mette Guldborg og Thomas er inviteret og deltager.

3. Status for projekter – Orienteringspunkt

Som bilag var der udsendt skriftlige statusbeskrivelser som vanligt, og herudover gennemgik sekretariatet følgende projekter mere detaljeret:

1. Nationalparkskibet
2. Samarbejde med Realdania
3. Projekt Friluftsturisme
4. Pulje til støtte for netværksarrangementer i regi af Nationalparkrådet

Bestyrelsen og sekretariatet gennemgik beskrivelserne for status på Formidlings-, Natur- og Øvrige projekter:

Ved gennemgang af formidlingsprojekter blev der spurgt til webkameraernes placering. Søren Christensen fortalte, at kameraerne bliver placeret hvor strøm og wifi er tilgængeligt. Søren har valgt de 2 nævnte steder (Kammerslusen og Havneby), da de opfylder kraven om strøm og wifi. De 2 udvalgte steder er tænkt som teststeder og placeringen er valgt under hensyn til afstand til sekretariatets placering/mulighed for at føre tilsyn.

Svend Tougaard opfordrede til at man knytter en redaktionskomite til nationalparkmagasinerne. Søren orienterede om, at artiklerne i det første magasin er skrevet i samarbejde med Vadehavets Formidlerforum og har været redaktionelt behandlet. Sekretariatet vil være positiv overfor etablering af en redaktionsgruppe til fremtidige udgivelser og lave en oversigt over artikler til Bestyrelsen. Dette kan tages op senere, og Søren modtager gerne løbende input til magasinet og vil holde Bestyrelsen informeret om deadlines.

Thomas Holst orienterede om, at det Maritime Magasin, som er under udarbejdelse p.t., er et tiltag under Interreg 4A-projektet. Det bliver et mindre magasin med fokus på at inddrage vores tyske partnere og Troels Petersen er ansat som konsulent til det journalistiske arbejde og arbejder sammen med Melanie Christiansen, som fungerer som assistent og tolk.

Ved gennemgang af naturprojekter spurgte Britt Schak Hansen med henvisning til Fokuseret Fugleforvaltning, hvorfor man ikke måtte sætte nationalparkskilte op på Naturstyrelsens arealer. John forklarede, at Naturstyrelsen stiller krav om, at skiltning på styrelsens arealer entydigt har Naturstyrelsen som afsender – dette sker med henvisning til Naturstyrelsens opdaterede designmanual. Dette er dog ikke i overensstemmelse med Nationalparkens designmanual og der er nu igangsat et arbejde med at revidere Nationalparkernes designmanualer, og herigennem skabe overensstemmelse mellem styrelsens og nationalparkernes manualer. Bent Rasmussen mente, at dette arbejde gennemføres hurtigt, så man er klar med skilte til næste ynglesæson.

Kjeld Andresen roste sekretariatet for statusdokumenterne på projekterne, som han mente gav et godt overblik.

Herefter gennemgik sekretariatet de 4 projekter, som man havde særlig fokus på ved mødet:

1. Nationalparkskibet

Sara Lindholt gennemgik status for Nationalparkskibet, hvoraf det fremgik, at værftet er bagud i forhold til tidsplanen. Sekretariatet presser på for at få en revideret tidsplan og få indhentet forsinkelserne. Bent Poulsen beklagede forsinkelsen og bad om, at Bestyrelsen bliver holdt informeret løbende.

2. Samarbejde med Realdania

Thomas Holst orienterede om samarbejdet med Realdania. Projektet ønskes gennemført som led i "Steder i landskabet" og der har den 26. september været afholdt møde mellem Realdania, Tønder Kommune, Kystdirektoratet, Naturstyrelsen Vadehavet og Nationalpark Vadehavet, hvor der var stor opbakning til et projekt ved opkørslen til Rømmø-dæmningen. Kystdirektoratet er indstillet på at stille det fornødne areal til rådighed, med den klausul at de fortsat har en oplagsplads til materialer, og Tønder Kommune har tilkendegivet, at de vil vurdere muligheden for at påtage sig et driftsansvar, når der foreligger en skitse for projektets indhold. Niras er i gang med at skrive et udkast til en rådgiverkontrakt, så man kan afklare indholdet af projektet, tidsplan m.v., så Bestyrelsen og de øvrige parter kan tage endelig stilling til projektet. Adgangen til området er blevet drøftet og en højresvingsbane er på tale. Man forventer at Oooja, som skal lave et skitseudkast, også bliver arkitekt på opgaven.

3. Projekt Friluftsturisme

Sara Lindholt orienterede om Projekt Friluftsturisme. Der var indkommet to tilbud på rådgivningsopgaven, og der er den 29. oktober indgået kontrakt med Niras. Sara Lindholt og Niras vil i den kommende måned holde møder med lodsejere og eventuelle brugere, for at kunne indsende myndighedsansøgningerne ved månedens udgang. Der vil blive indgået kontrakt med Fanø Kommune om, at Marco Brodde skriver tekster og finder billeder til 80-100 "points of interest" til app'en. Opgaven starter medio november, hvor man laver en køreplan for opgaven. Vadehavets Formidlerforum bliver inddraget i et endnu ikke fastlagt omfang. Der bliver den 30. oktober afholdt møde med Naturstyrelsen om input til kravspecifikationen for "Code of conduct", så denne opgave kan sendes i udbud snarest – man forventer opstart ultimo november.

Svend Tougaard spurgte, om man udelukkende vil fokusere på kajaker eller også tænker småjoller og sejlbåde ind i projektet. Hertil svarede Sara, at man ved Vidåslusen har haft et projekt hvor små skibe skulle kunne lægge til, et projekt som desværre kuldsejlede, dette projekt kan man med fordel inddrage i Projekt Friluftsturisme.

Svend opfordrede til, at man indgår samarbejde med sejlkлубben om deres projekt ved Kammerslusen. Dette projekt er dog ikke endeligt afklaret, hvorfor nationalparken bliver nødt til at arbejde ud fra den nuværende plan, men herunder se på muligheden for at koordinere med sejlkлубben.

Svend spurgte hvorfor roklubben og ikke sejlkлубben er interessant på Fanø. Sara orienterede om, at det var på opfordring af kommunen, men at hun naturligvis vil spørge sejlkлубben, hvis roklubben ikke ønsker at indgå samarbejde. Sekretariatet er opmærksomt på, at man skal tænke lokal inddragelse ind i projekterne.

Svend gjorde opmærksom på, at bygningerne ved Multirast på Rømø, ifølge ham, ejes af Venner af Rømmø's natur. Ved nærmere gennemgang af Den Offentlige Informationsserver OIS har det vist sig, at bygningen formelt stadig er registreret som ejet af Ø-Foreningen.

4. Pulje til støtte til lokale netværksarrangementer

Sara Lindholt orienterede omkring puljen for støtte til lokale netværksarrangementer. Der er bevilget støtte til:

Sønderho Havn – Informationsfolder (8.000 kr.)

Løgumkloster Handels- og Håndværkerforening – Ekstratur med sommerferiebussen (11.300 kr.)

Ballum Landsbyforening – Sans Vadehavet (10.000 kr.) – ansøgningen er senere trukket tilbage.

Vadehavets Formidlerforum, Myrthue – Studietur (5.950 kr.)

Jysk Landbrugsrådgivning – Operation Engsnarre i fremtiden (10.000 kr.)

Jysk Landbrugsrådgivning – Kom i gang med naturpleje (10.000 kr.)

Natur & Kultur i Ho – Historie og fremtid for Ho Havn i NPV (7.500 kr.)

Vadehavssmedjen – Kend vores Vadehav (4.300 kr.).

Der er allerede nu fokus på, at kriterierne skal justeres, dette vil sekretariatet drøfte med Rådet. Eksempelvis: Skal der være et loft over støtte til den enkelte støttemodtager? Skal der være særlige temaer? Er "først til mølle" den bedste måde at få nye arrangementer på? Erfaringsopsamlingen kan bruges til en justering af ordningen. Der er desuden behov for administrative præciseringer (et arrangement pr. ansøgning).

Britt ønskede at Rådet overvejer at ændre kriterierne, så f.eks. kommuner udenfor nationalparken ikke kan søge.

John orienterede om, at projekterne i flere tilfælde understøtter nationalparkens projekter og arbejdsprogram, og nationalparken er blandt andet inviteret med til mødet omkring operation Engsnarre.

4. Økonomi - Budgetopfølgning – Beslutningspunkt

Sekretariatet orienterede om status for økonomi samt kom med oplæg til Budget 2015, som blev drøftet.

Budgetudkast for 2015 med periodisering til de enkelte kvartaler skal indsendes til Naturstyrelsen 05. november 2014. Efter vedtagelsen af det endelige budget 2015 på bestyrelsesmødet i december kan sekretariatet indsende evt. ændringer til det periodiserede budget.

Thomas Holst gennemgik status for forbrug for 2014 med udgangspunkt i det udsendte bilag. Det forventes at årets forbrug lander på ca. 9,8 millioner.

Bent Poulsen orienterede om, at budgettet til naturprojekter i 2015 er øget i forhold til 2014.

Sekretariatet orienterede om, at f.eks. indsatsen vedr. engfugle indgår i eksempelvis græsningsprojektet, hvorfor der ikke er afsat midler direkte under budgetlinjen "Engfugle". Dette vil dog blive tilføjet som kommentar i det endelige budget.

Bestyrelsen gennemgik budgetudkastet og der var flere tilkendegivelser, herunder særligt:

- Budgetmidler til at understøtte formidlingscentre/udstillinger.
- Trilateralt samarbejde, herunder IWSS (International Wadden Sea School)
- Hvorvidt der skal frigøres midler ved at reducere budgettet for indsatsen i relation til gåseforvaltning

Sara gjorde opmærksom på, at Naturstyrelsen ønsker, at vi budgetterer så præcist som muligt og at vi ikke kan budgettere med eksterne indtægter, før der foreligger et tilsagn.

Bent Poulsen bemærkede, at Nationalpark Vadehavet, på grund af størrelse og internationale forpligtelser, bør have et større budget end de øvrige nati-

onalparker. Dette er en drøftelse, der skal tages med forligskredsen bag nationalparkloven.

Bestyrelsen tog budgetopfølgning 2014 til efterretning og drøftede budgettet for 2015 indgående, men af hensyn til tidsplanen blev det besluttet, at afholde et ekstraordinært Bestyrelsesmøde den 19. november 2014, hvor budget drøftes grundigt og der tages en principiel beslutning vedr. tilskud til formidlingssteder i nationalparken.

5. Nationalpark Vadehavets hjemmeside – Beslutningspunkt

De tre nationalparker og Naturstyrelsens Presse og Kommunikationsafdeling (P&K) har hidtil samarbejdet om udvikling af fælles rammer for hjemmesiderne. Rammerne for samarbejdet er beskrevet i et tillæg til samarbejdsaftalerne mellem Naturstyrelsen og de enkelte nationalparker. I forbindelse med overgang til en ny og moderne platform for hjemmesiderne med navnet Go Basic, har der været forskellige ønsker og krav fra nationalparkerne til indhold og design. En del af disse ønsker og krav har P&K umiddelbart ikke kunnet imødekomme, idet de vurderes at ligge udenfor de standardløsninger, der anvendes indenfor Miljøministeriet, og som man ønsker at styre centralt. P&K har endvidere haft problemer med at levere en række løsninger indenfor de aftalte tidsrammer på grund af et stort arbejdspress med udvikling af ny hjemmeside for Naturstyrelsen. P&K har derfor bedt nationalparkerne om at tage stilling til, om man ønsker at fortsætte det nuværende samarbejde, eller om de enkelte nationalparker ønsker at overtage det fulde ansvar for drift og udvikling af egne hjemmesider. Sekretariatet har lavet vedlagte projektbeskrivelse, der gennemgår opgaven med at lave en revideret hjemmeside på vores egen platform og samtidig beskriver fordele og ulemper i forhold til det nuværende samarbejde med P&K. Parallelt med drøftelsen i Vadehavet foregår der en lignende drøftelse i NP Thy, hvor der umiddelbart er udtrykt interesse for at se nærmere på mulighederne for at samarbejde med NP Vadehavet om en fælles løsning. Efter bestyrelsesmødet har Nationalpark Thy valgt at forblive i samarbejdet omkring hjemmeside sammen med Nationalpark Mols og Naturstyrelsen, red.

Søren orienterede om, at de digitale medier, film, apps og nyhedsbreve er vores samlede digitale indsats, og det hele henviser til vores hjemmeside, hvorfor hjemmesiden er meget vigtig.

Søren gennemgik sekretariatets ønsker til en hjemmeside, som er udarbejdet på baggrund af markedsundersøgelser og brugeradfærd. Designet skal være responsivt, det vil sige, at vi skal kunne gå på PC, Tablet og telefon,

hvor billedet skal være tilpasset enheden. Dette krav opfylder nye hjemmesideplatforme.

Søren gennemgik tidsplanen for en ny hjemmeside, der kan være klar i januar 2015, vi kan få specialmoduler på hjemmesiden i marts, implementere MitVadehav i april og få tysk og engelsk version på i maj. Herudover gennemgik Søren udkast til budget samt fordele og ulemper.

Sekretariatet havde indstillet: at Nationalpark Vadehavet overtager ansvaret for opbygning og drift af hjemmesiden www.nationalparkvadehavet.dk. Den nuværende side kører videre hos Presse & Kommunikation frem til ultimo januar hvor vi har en ny side version 1.0 klar.

Bestyrelsen drøftede emnet indgående, herunder muligheden for at bruge frivillige til at uploade sider.

Bent Rasmussen kunne ikke tilslutte sig den nye platform og blev støttet af Lars Thygesen. Efter Bent Rasmussens opfattelse vil Nationalpark Vadehavets enegang i forhold til det etablerede samarbejde om drift og udvikling af hjemmesider mellem nationalparkerne og Naturstyrelsen være særdeles uklogt. Et brud vil betyde, at Nationalpark Vadehavet unødvendigt påtager sig den fulde risiko og byrde. En risiko der både omfatter drifts- og udviklingsrisici, og i høj grad er omfattet af en uoverskuelig økonomisk og ressourcemæssig risiko for nationalparken. Desværre kunne Bestyrelsen ikke finde konsensus, hvorfor det blev afgjort ved afstemning om Nationalpark Vadehavet skal have en ny hjemmesideplatform.

For: Hanne Voetmann, Anette Fonder, Britt Schak Hansen, Bent Poulsen, Jette Beck, Kjeld Jakobsen

Imod: Bent Rasmussen, HC Fuglsang

Blank: Svend Tougaard, Lars B Thygesen (kunne ikke træffe beslutning på foreliggende grundlag).

Bestyrelsen tiltrådte således med et flertal på 6 mod 2 (2 blanke) sekretariatets indstilling.

6. Status for Naturprojekt Ribemarsken – Beslutningspunkt

Der har på baggrund af et initiativ fra Ribe Lokalråd Midt været afholdt møder mellem Esbjerg Kommune, Naturstyrelsen og Nationalpark Vadehavet om et muligt samarbejde om et stort sammenhængende projekt for Ribemarsken. Projektet fremlægges til drøftelse den 14. nov. i Teknik & Byggeudvalget og den 18. november i Plan & Miljøudvalget i Esbjerg Kommune. Det forventes, at man på møderne vil drøfte muligheden for at indlede et

projektsamarbejde med en forundersøgelse, der nærmere skal afdække muligheder for en konkret udmøntning af Naturprojekt Ribemarsken. Forundersøgelsen skal primært give svar på:

- Hvad bør et projekt konkret omfatte (skitseniveau)
- Hvilke natur- og kultur- og friluftsmæssige effekter projektet medfører (herunder synergieffekter)
- Samspillet til øvrige kommende projekter i områder, herunder en omfartsvej ved Ribe
- Hvor meget vurderes gennemførelsen af projektet at koste
- Hvordan og til hvilket formål kan der tilvejebringes økonomi til gennemførelse af et projekt

Det vurderes, at en sådan forundersøgelse kan laves af et konsulentfirma indenfor en økonomisk ramme af 400.000 kr, som de tre parter vil blive bedt om at bidrage til.

John Frikke orienterede om Lokalråd Ribe Midts projekt. Der har været afholdt møder mellem Esbjerg Kommune og Naturstyrelsen og Esbjerg Kommune og Nationalpark Vadehavet, for at vurdere mulighederne. Der har været positive tilkendegivelser fra begge sider. Esbjerg Kommune skal som tidligere nævnt behandle projektet politisk i november, og herefter får man en tilbagemelding på, om kommunen ønsker at gå videre med projektet. Såfremt man ønsker at gå videre, vil bestyrelsen blive bedt om at tage stilling til i hvilket omfang nationalparken kan og vil bidrage til et forprojekt, som indtil videre er skønnet til at kunne koste ca. 400.000 kr i alt.

Bestyrelsen drøftede projektet og der blev opfordret til, at projektet skal omfatte hele nationalparkområdet i Ribemarsken. Herudover skal man være opmærksom på om der er lodsejeropbakning og lodsejerne skal inddrages i projektet så tidligt som muligt.

Sekretariatet indstillede: at Nationalpark Vadehavet fortsætter samarbejdet med Esbjerg Kommune og Naturstyrelsen om at udvikle et samlet projekt for Ribemarsken. På baggrund af resultatet af den politiske behandling af sagen i Esbjerg Kommune i november vil Sekretariatet fremlægge et forslag til nationalparkens økonomiske bidrag til en forundersøgelse på bestyrelsesmødet den 3. december.

Bestyrelsen var positiv overfor at arbejde videre med projektet, men der skal være en god og grundig forudgående drøftelse med og inddragelse af de berørte parter. Man afventer dog Esbjerg Kommunes stillingtagen forud for den endelige beslutning.

7. Partnerprogrammet – status samt oplæg til ændringer i kriterier – Beslutningspunkt

Partnerudvalget har på baggrund af de hidtidige erfaringer med partnerprogrammet udarbejdet forslag til ændrede kriterier som vil blive gennemgået og drøftet. Alle bilag er diskuteret og revideret på seneste møde i partnerudvalget, den 8. oktober 2014.

På bestyrelsesmødet den 29. oktober 2014 blev tankerne bag revisionen samt Megafon-undersøgelsen omkring lokale produkter gennemgået.

Sekretariatet indstillede: at Bestyrelsen imødekommer Partnerudvalgets ønsker til ændring af partnerprogrammet.

Bestyrelsen besluttede, at udsætte punktet til det ekstraordinære møde i november.

8. Årsrapport 2013 – Beslutningspunkt

Som tidligere drøftet på møder i Bestyrelsen var årsrapporten for 2013 blevet meget og beklageligt forsinket. Der forelå nu et endeligt udkast til tekst, som var vedlagt som bilag til kommentering på mødet. På baggrund af Bestyrelsens og efterfølgende Rådets kommentarer vil den endelige årsrapport blive layoutet og fremsendt til Naturstyrelsen samt blive offentliggjort på nationalparkens hjemmeside.

Bestyrelsen anbefalede, at man allerede nu påbegynder et udkast til årsrapport 2014 til bestyrelsesmødet i februar 2015.

Sekretariatet indstillede: at Bestyrelsen godkender Årsrapport 2013 med evt. ændringer. Rapporten fremlægges efterfølgende til udtalelse i Rådet, hvorefter den layoutes og fremsendes til Naturstyrelsen og offentliggøres på hjemmesiden.

Bestyrelsen godkendte udkastet.

9. Evaluering af studietur 2014 – Drøftelse

Bestyrelsens og sekretariatets studietur til Nationalpark Slesvig Holstenske Vadehav fandt sted fra 18. til 21. september. Sekretariatet havde udarbejdet udkast til rapport fra turen, som blev drøftet på mødet. På baggrund af drøftelserne udarbejdes en endelig version, som offentliggøres på hjemmesiden.

Bestyrelsen ønskede hjemmesideadresser til besøgssteder indskrevet i rapporten samt et kort over området.

Bestyrelsen satte pris på rapporten, som dokumenterede fagligheden i turen.

10. Rammer og muligheder for Nationalparkens erhvervelse af jord – Orienteringspunkt

På det seneste møde mellem nationalparkerne og Naturstyrelsen blev muligheder og rammer for nationalparkernes erhvervelse af jord drøftet. Der blev kort orienteret om dette på det seneste Bestyrelsesmøde, hvor Bestyrelsen bad om en uddybende redegørelse, som blev givet på mødet.

Thomas Holst gennemgik sagen på baggrund af en præsentation, som er vedlagt referatet.

11. Ansøgninger om støtte – Beslutningspunkt

- a. Ansøgning fra Vadehavscentret om støtte til ny udstilling med fokus på såkaldt visitor-rum med nationalparken som tema.

Klaus Melbye præsenterede en oversigt over den kommende indsats med at forny Vadehavscentret, som kommer til at indebære en udvidelse af de nuværende 1.100 m² til i alt 2.400 m² udstilling. Man har valgt et byggeri som understøtter verdensarven, som viser værdighed til landskabet og tilhører egnen, passer godt ind i landskabet og bygningerne er delt/skilt ad. Det samlede budget er 55 millioner kroner. Projektet er sat i gang, og man forventer at åbne i juni 2016. Man ønsker at trække naturen tæt på folk. Vadehavscentret søger nationalparken om støtte, fordi man har samme mål – at gøre stedet til et rart sted at bo og virke, gøre det til et sted med god turisme og beskytte og bevare naturen. Man søger nationalparken for at få et tættere forhold til Nationalparken, informere om den og få opbakning, for at skabe sammenhæng. Klaus forklarede, at det er en fordel for formidlingscentrene at være støttet af Kommuner og offentlige instanser, da det er en form for blåstempling og dermed er det nemmere at søge midler hos fonde. Tegningerne offentliggøres den 12. november på Esbjerg Rådhus, hvor Bestyrelsen er velkommen.

Bestyrelsen spurgte ind til projektet, om åbningstider, mulighed for indflydelse, inddragelse af lokalbefolkningen m.v.

Sekretariatet havde indstillet: at Bestyrelsen udtrykte en positiv interesse for projektet og anmodede om en formel ansøgning om støtte til projektet, som opfylder nationalparkens krav til projektansøgninger. Det bør samtidig klart tilkendegives, at der indenfor de nuværende budgetmæssige rammer for 2014 og 2015 ikke er forudsætninger for at imødekom-

me projektet, og at behandlingen af en endelig ansøgning derfor videregives til den nye Nationalparkbestyrelse med en positiv anbefaling.

Bestyrelsen besluttede at tage en principiel drøftelse af tilskud til formidlingssteder på det ekstraordinære møde i november, hvorfor sagen ikke blev afgjort.

b. Vadehav, marsk og mad

Foreningen Vadehav, Marsk og Mad har i 2012 opnået ret til EU's oprindelsesbetegnelse BGB (Beskyttet Geografisk Betegnelse) til produktet Vadehavs-lam. Opretholdelse af retten til betegnelsen forudsætter deltagelse i et kontrolprogram som medfører en årlig omkostning på 60.000 kr. Foreningen, der startede i januar 2006, havde i starten en del succes med afsætning af kød fra de deltagende landmænd, hvor man opnåede en merpris. Efterfølgende har det dog knebet med at opnå en tilstrækkelig afsætning og merpris for produkterne. I oktober 2010 konsulterede man Sydvestjysk Udviklingsforum, som kom med anbefalinger til en forretningsplan.

Foreningen havde rettet henvendelse til Nationalpark Vadehavet om mulighederne for at opnå støtte til opretholdelse af BGB-mærket. De har en driftsomkostning til opretholdelse af mærkningen. Punktet var sat på dagsordenen, fordi det er i tråd med græsningsprojektet.

Bestyrelsen drøftede ansøgningen, herunder styrken ved BGB-mærket, merpris muligheden, indsats/ressourcer fra sekretariats side, sammenfald med græsningsprojektet, partnerprogrammet, udvidelsesmuligheder i form af andre produkter med videre.

Sekretariatet havde indstillet: at der indledes et samarbejde med Vadehav, Marsk og Mad om udarbejdelse af et egentligt projekt, som tager sigte på at skabe et bredere samarbejde om udnyttelse af BGB mærket som baggrund for nationalparkprodukter fra hele nationalparken. Der tages først stilling til evt. økonomisk støtte, når der foreligger en projektbeskrivelse.

Bestyrelsen tiltrådte Sekretariatets indstilling.

12. Emner til drøftelse i Nationalparkrådet og tilbagemelding til Rådet - Beslutningspunkt

- Årsberetning 2013
- Budget 2015
- 75.000 kroners puljen

Sekretariatet indstillede: at de ovennævnte emner videregives til Nationalparkrådet til drøftelse.

Bestyrelsen tiltrådte Sekretariatets indstilling.

13. Evt. og meddelelser (5 min.)

Der blev fastlagt et ekstraordinært Bestyrelsesmøde den 19. november fra 15-18 på Esbjerg Rådhus.

John orienterede om den netop udgivne Naturplan Danmark, som har mange gode initiativer som matcher meget af det Nationalpark Vadehavet vil. Der er en hel indsats som inddrager nationalparkerne som en del af Naturplan Danmark. Dette opfordrede John til at man læser på og forsøger at udnytte.